

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXII. — LETO XXXII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), MAY 9, 1949

STEVILKA (NUMBER) 91

Novi grobovi

JOHN SAIN

V bolnišnici v Pittsburghu, Pa., je preminil John Sain. Truplo bo dospel danes za pokop v Clevelandu. Pogreb se bo vršil iz Zetovega pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St. Podrobnosti bomo poročali jutri.

JOSEPH CVENKEL

Nagloma je umrl v soboto zvečer ko se je nahajal pri obedu, Joseph Cvenkel, star 68 let. Stanoval je pri družini Mary Nahtigal, 15241 Saranac Rd. Doma je bil iz Brezja na Gorenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 39 leti. Bil je član društva Lunder-Adamič št. 28 SNPJ ter je delal pri New York Central železnici.

Tukaj zapuša svakinjo Mrs. Rose Wood, v stari domovini pa hčer Anno. Pogreb se bo vršil v sredo popoldne ob dveh iz Svetkovega pogrebnega zavoda na 478 E. 152 St. ter nato na pokopališče Whitehaven. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v tork popoldne.

WILLIAM IN CLARENCE KRESE

Zgodaj včeraj zjutraj sta bila smrtno zabojena v spopadu na ulici blizu E. 55 st. in Broadway brata William in Clarence Krese, stanujoča na 3435 E. 71 St. William je bil star komaj 21 let ter je služil v armadi v minuli vojni, njegov brat Clarence, star 24 let, pa je služil pri mornarjih. Oba sta bila odpeljana v bolnišnico, kjer so zdravniški ugotovili, da je William takoj po napadu izdihnil, dočim je Clarence umrl ob 6. uri zvečer.

Tu zapuša starše Martina in Rose, rojena Mauer, brate: Lawrence Edward, Albert in Carl, sestre: Agnes, Rose in Beatrice ter več bližnjih sorodnikov. Skupni pogreb bratov se bo vršil v sredo zjutraj ob 9:30 uri iz Ferfolatovega pogrebnegega zavoda v cerkev sv. Lovrenca ob 10. uri in nato na vojaški oddelek na pokopališču Calvary.

JOHN SKERL

Po daljši bolezni je umrl John Skerl, star 61 let, stanujoči na 6301 Glass Ave. Doma je bil iz Spodnjega Zemana pri Postojni, fara Trnovo, odkoder je prišel v Ameriko pred 36 leti. Delal je pri J & L Mfg. Co. Skoro vsa leta tu je prebil v newburški naselbini, ter je le zadnjih 18 mesecev prebil v st. clairski naselbini. Bil je član društva sv. Jožefa št. 146 KSKJ, društva Mir št. 10 SDZ in društva sv. Alojzija.

Tukaj zapuša otroke: John Jr., Lawrence, Bernard, William, Mrs. Albina Cigany in Mrs. Angela Battaglia, pastorka: Mrs. Victoria Spech, Frank in Louis Turk ter Mrs. Rosalia Zeleski in brata Antona, v stari domovini pa brata Josepha. Soprog Rose je umrl pred šestimi leti, Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 9:15 uri iz Zakrjškevega pogrebnegega zavoda v cerkev sv. Vida in nato na pokopališče Calvary.

DAVE HUDOLIN

Po dolgi bolezni je umrl v četrtek zvečer v Trumbull, Ohio, Dave Hudolin, star 60 let. Rojen je bil v Jugoslaviji. V Trumbull, O., zapuša soprogo in brata

FORD CO. ZAVRGLA PONUDBO ZA POSREDOVANJE V STAVKI

DETROIT, 8. maja—Ford Motor Co. je danes zavrгла ponudbo dveh županov za posredovanje v stavki 65,000 delavcev, ki se je začela pred štirimi dnevi.

Orville L. Hubbard, župan Dearborna, detroitskega predmestja, kjer se nahaja Fordova Rouge tovarna, je pozval predstavnike družbe in CIO unije avtnih delavcev, naj se v četrtek sestanejo in se skušajo z njegovim posredovanjem sporazumeti. Podobno posredovanje je ponudil odboru državljanov za delavsko-delodajalske odnose vršilec poslov detroitskega župana George Edwards.

Predstavniki United Auto Workers unije so izjavili, da bi pristali na Hubbardov predlog, toda podpredsednik Ford Co. John S. Bugas je rekel, da je to spor med družbo in unijo obterega se lahko reši v okviru obstoječih navad in da ni potrebno, da bi se zunanji posamezniki ali pa skupine vmešali v spor.

Reuther je pripravljen na sestanek

Predsednik UAW unije Walter Reuther je v četrtek, ko je bila oklicana stavka, izjavil, da se spor ne bo moglo rešiti potom posredovanja, pač pa potom sporazuma med unijo in družbo. Obenem pa je izjavil, da je pripravljen sestati se s predstavniki družbe, za namenom, da bi se sklenilo pravično poravnava.

V 49 Fordovih tovarnah širom sveta, kjer je zaposlenih 106,000 delavcev, se bodo čutile posledice stavke v Detroitu. Družba je že naznanila, da bo v ponedeljek odpuščenih izven Detroita 8,000 delavcev. Prizadeti bodo delavci v St. Louisu, Metuchenu, N. J., Los Angelesu, Minneapolis-St. Paulu in Iron Mountainu, Mich.

S stavko pri Ford Co. bo prizadetih tudi kakšnih 3,500 manjših tovarn, ki izdelujejo dele za Forda. Med njimi so nekatere tovarne v Clevelandu.

13-LETNA MLADENKA UTOPILA DEČKA V POTOKU

JOLIET, Ill., 7. maja. — Neke 13 let stara Diane Allen je včeraj priznala, da je nenadoma začutila potrebo, da utopi v potoku sedem let starega dečka Charlesa Johnsona. Zločin je tudi izvršila.

Na zaslišanju je Allen povedala, da je že dolgo želela umoriti malega Charlesa. V soboto je nabirala ob potoku cvetlice in ko je mali Charles prišel mimo, ga je ulovila in mu držala glavo pod vodo dokler se ni utopil.

Antona, v Detroit, Mich., sina Franka, v Houston, Tex., sina Rudolpha in tu v Clevelandu hčer Mrs. Mary Jeranič na 784 Alhambra. Pogreb se bo vršil v tork popoldne ob 3. uri iz Paine's pogrebnegega zavoda v Rock Creek, O., na pokopališču Trumbull.

Novorojenka umrla

Včeraj zjutraj ob 9:55 uri je umrla v Woman's bolnišnici novorojena hčerka Mr. in Mrs. William John Gabriel, 1204 E. 60 St. Dekliško ime matere je bilo Emily Ann Nowinski. Pogreb se bo vršil danes popoldne ob 1. uri iz Grdinovega pogrebnegega zavoda na pokopališču Calvary.

Članek belgrajske "Borbe" vzbudil pozornost zapada

Časopis pravi, da se v Moskvi ni slavilo kitajske komuniste

BEOGRAD, 5. maja — Belgrajska "Borba" je včeraj objavila članek, ki je vzbudil veliko pozornost in ugibanja zapadnih opazovalcev. Članek indirektno obravnava odnose med Moskvo in voditeljem kitajskih komunistov Mao Tze-tungom.

Glasilu jugoslovanske Komunistične stranke pravi, da Centralni komitet Boljševiške stranke Sovjetske zveze ni v svojih majskih geslih omenil "heroje kitajske revolucije." Na osnovi tega menijo, da med Moskvo in voditelji kitajskih komunistov ni pravega razumevanja.

Jugoslovanski voditelji se zanimajo za razvoj teh odnosov. V svojem govoru, ki ga je imel v soboto zvečer, je Moša Pijade, eden od jugoslovanskih komunističnih voditeljev, imel v mislih gotovo tudi možni razvoj dogodkov na Kitajskem, ki bi vodili v spor z Moskvo, ko je med ostalim rekel:

"Poskus, da se na svetu uniči prestiž Tita in njegove stranke je prikrita odločnost, da se vsaki Komunistični stranki prepreči, da bi si domišljala, da je lahko enakopravna z Boljševiško stranko, da se ne dovoli nobeni socialistični deželi, da bi si domišljala, da lahko postane enakopravna s Sovjetsko zvezo in da se nobenemu komunističnemu vodstvu na svetu ne dovoli, da bi se dvignilo nad določeno mu raven."

Madžarski "rdeči" grof resigniral

PARIZ, 7. maja — Madžarski grof Louis Karolyi, ki je dolgo časa bil član madžarske Komunistične stranke, je podal ostavko na položaju madžarskega ministra v Franciji. Kot vzrok za ostavko je navedel rahlo zdravje. Star je že 73 let.

Baje je grof Karolyi podal ostavko že pred dvema mesecema, toda pristal je, da bo vodil legacijo še nekaj časa, da bi se njegovo ostavko ne smatralo za protest proti obsodbi madžarskega primata Mindszentyja, ki je nedavno bil obsojen radi črno-borizanstva, proti-vladnih aktivnosti in zarote, da se upostavi neko srednje-evropsko kraljevino z blagoslovom Vatikana.

Grof Karolyi je bil ministrski predsednik komunističnega režima Bela Kuna leta 1918. Njegova žena, ki je tudi plemiškega stanu, je vdana katoličanka. Njo je baje zelo potrla obsodba Mindszentyja.

Dokler niso komunisti po drugi svetovni vojni prišli na oblast na Madžarskem, je grof Karolyi živel v begunstvu, kamor ga je pregnal fašistični režim grofa Hortyja. V begunstvu ni nikoli skrival svojih simpatij za komuniste. Madžarski fašisti in begunci so ga označili za "izdajalca."

Zagovorniki Franca izvojevali zmago

Politični odbor Z. N. priporoča omilitve resolucije Z. N. iz l. 1946

LAKE SUCCESS, 7. maja. — Zagovorniki fašistične Španije so danes izvojevali prvo zmago v okviru Združenih narodov, ko je Politični odbor odobril resolucijo Bolivije, Brazilije, Perua in Columbijе, ki priporoča, da se omili resolucijo iz leta 1946.

Resolucija bo sedaj predložena Generalni skupščini Združenih narodov.

V prid Francu je glasovalo 25 držav, proti pa 16. Zedinjene države, Anglija in Francija so med 16 državami, ki se glasovanja niso udeležile.

Sovjetska zveza in ostale vzhodno-evropske države so glasovale proti omilitvi stališča, ki so ga Združeni narodi leta 1946 zavzeli napram fašističnemu režimu Španije.

Politični odbor je z odobritvijo resolucije priporočil, da se članicam organizacije Združenih narodov pusti po volji, če želijo ali pa ne diplomatičnih odnosov s Španijo. Resolucija iz leta 1946 je priporočila članicam, naj prekinjejo diplomatske stike s Španijo in obljubila bolj stroge ukrepe, če v "pametnem roku" ne bo odstranjen z oblasti Francov režim.

Poljska je predložila resolucijo, s katero je priporočila, da se potrdijo sklepi iz leta 1946. Ta resolucija pa je bila zavrnjena.

Senatorji se zavzemajo za Franca

WASHINGTON, 6. maja. — Senatorji, ki zagovarjajo fašističnega diktatorja Franca, so danes naznanili, da bodo zahtevali pojasnilo glede vladne politike napram Španiji. Hoteli bi, da se Španijo vključi v Atlantski vojaški pakt in ji pod programom oboroževanja zapadne Evrope pošlje orožje.

V senatnem odboru za zunanje odnose je senator Pat McCarran, demokrat iz Nevade, obtožil, da se državni tajnik Dean Acheson izogiblje odgovorom na vprašanja glede Španije. McCarran, ki se zavzema za tesnejše odnose s Francovo Španijo, je rekel, da v kongresu naraščajo "čuti v prid vključitve Španije v Evropski obnovitveni načrt (Marshallov plan), Atlantski pakt in v program za oboroževanje Evrope."

Republikanski senator Kenneth Wherry pa je dejal, da je nujno potrebno v interesu "obrambe Gibraltarja," da se fašistično Španijo sprejme v Atlantsko zvezo.

Prestala operacijo

V Glenville bolnišnici se nahaja Mrs. Oswald, soproga poznane trgovca Mr. Louis Oswalda na 17205 Groveswood Ave., ki je srečno prestala operacijo. Želimo ji skorajšnje popolno okrevanje!

25-letnica poroke

Mr. in Mrs. John in Mary Strazisar, 164-22nd St., Barberton, O., bosta jutri obhajala 25-letnico skupnega zakonskega življenja. Sorodniki in prijatelji so priredili na 30. aprila veliko presenečenje slavljenca v počast. Na mnoga leta, zdravja in sreče!

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Trumanova zahteva za DP poražena

Begunci bi radi 170.000 brezposelnih v Ohiju še poslabšali položaj

WASHINGTON, 5. maja. — Pravni odbor poslanske zbornice ki se nahaja pod vodstvom demokratov, je danes zavrğel zahtevo predsednika Trumana, da se 400,000 beguncem dovoli vstop v Zedinjene države. Namesto tega je odobril predlogo, po kateri bi se Trumanovo število omejilo na 339,000 beguncev.

Z omejeno predlogo se je strinjal obiski član odbora kongresnik Michael A. Feighan, demokrat iz Clevelanda, dočim je William McCullock, republikanec iz Piqua, bil proti temu, da se v deželo pusti 339,000 beguncev.

McCullock je opozoril, da bodo begunci samo poslabšali "naše sedanje ekonomske težave." Poudaril je, da je v Ohiju že itak 170,000 brezposelnih delavcev na podpiri in da kot izgleda se bo položaj prej poslabšal kot pa izboljšal.

Predloga za begunce predvideva tudi nekatere popravke v sedanjem zakonu, za katerega Truman pravi, da prispeva "plemenski in verski netoleranci."

Sedanji zakon je odobril republikanski 80. kongres. Število beguncev za vseljevanje v deželo je omejeno na 205,000, sam zakon pa je "nepravičen" napram beguncem iz Poljske in vzhodno - evropskih držav.

Vseljevanje beguncev pod tekočim zakonom je bilo počasno, ker so določbe stroge. Posebno kar se tiče sponzorjev, ki jih je težko dobiti.

Nova zakonska predloga bo vsebovala posebne določbe glede "beguncev pred komunizmom." Iz vzhodne Evrope se bo lahko vselilo 15,000 "beguncev pred komunizmom", 4,000 iz Šangajja in 18,000 bivših poljskih vojakov, ki se sedaj nahajajo v Angliji. Od 100,000 beguncev v taboriščih Nemčije bo lahko 50,000 njih nemškega porekla, to je Nemcev, ki so bežali iz vzhodno-evropskih držav (sudetški Nemci, banatski Švabi itd). Sprejelo pa bi se tudi 2,000 begunčkov.

Bevin veruje v sporazum z Rusi

BERLIN, 7. maja. — Angleški zunanji minister Ernest Bevin je danes izjavil, da veruje v uspešni sporazum z Rusi kar se tiče vprašanj, ki prizadevajo Nemčijo. Rekel je, da je bilo dovolj pripravljenosti in da sedaj "vsi želimo mir."

Angleški zunanji minister, ki bo prisostvoval novemu sestanku Sveta zunanjih ministrov velikih sil 23. maja v Parizu, je očitno prišel v Nemčijo, da se seznani z nemškimi problemi.

Medtem pa vojaške vlade zapadnih sil pripravljajo za obnovo prometnih zvez z Berlinom, ko bo v četrtek 12. maja dvignjena blokada. Ameriški in angleški uradniki so že dali navodila nemškim železniškim pradnikom, naj začnejo eno minuto po dvanajsti uri pošiljati iz Frankfurta vlake, ki bodo prinesli v Berlin hrano, premog, sirovine in druge nujne potrebščine. Iste priprave vršijo tudi v zapadnih sektorjih Berlina.

Neki vojaški predstavnik Zedinjenih držav je izjavil, da bodo zapadne sile ukinile protiblokado sovjetske zone, takoj ko bodo sovjetske oblasti pustile prvi vlak skozi svojo zono.

Thomas Mann pravi, da je dvig blokade Berlina le del načrta Sovj. zveze, da se doseže mir

NEW YORK, 7. maja — Svetovno znani pisatelj Thomas Mann je včeraj izjavil, da je pripravljenost Sovjetske zveze za ukinitve blokade Berlina del njenih naporov za dosego miru, ne pa osamljeno dejanje.

Svoje izjave je Mann podal kratko za tem, ko je bilo naznanjeno, da bo za svoje književno udejstvovanje dobil največjo ameriško literarno nagrado — odlikovanje American Academy of Arts and Letters, ki se ga deli le vsakih pet let najbolj znanim književnikom.

Mann je izjavil, da so Rusi bili zelo presenečeni in je na njih storila veliki vtis tehnična sposobnost Američanov, ki so oskrbovali Berlin zračnim potom.

"Zgleda, da imajo (blokade) dovolj. To ni osamljeno dejanje. Njihovo obnašanje vsebuje cel sistem. Iskreno želijo mir in sporazum med Ameriko in Sovjetsko zvezo."

Agresivna vojna ni v skladu s socializmom

Sloviti pisatelj, ki je sedaj ameriški državljani, je nemškega porekla. V tork bo s svojo hčerko Eriko odpotoval v London in bo prvič po letu 1933, ko je po prihodu nacistov na oblast odšel v begunstvo, obiskal Nemčijo.

Mann je zagotovil, da Rusija ne želi vojne. Dejal je: "Verujem, da so Rusi v osnovi nenaklonjeni vojni—vojne ne želijo. Agresivna vojna ni v skladu z ruskim socializmom in obstojajo upi, da se vojni lahko izognemo."

"Kar se mene tiče—jaz pa mislim kot misli večina Evropejcev je vse preveč govorjenja o vojni, ki bi dejansko bila katastrofa in bi pomenila konec naši civilizaciji in ameriškemu načinu življenja."

Glede svojega stališča napram Rusom pa je Mann rekel, da je isto kot je leta 1816 bilo stališče nemškega pesnika Goethea napram Francozom.

"Goethe je pojasnil, da ne more sovražiti Francoze, ker jim preveč dolguje za svojo izobrazbo. Ko se spomnim, kako so na mene vplivali ruski pisatelji in ruska kultura, jih ne morem sovražiti."

Danes bo Mann imel predavanje "Goethe in Demokracija," nakar bo prejel visoko odlikovanje, katerega je pred njim bil deležen ameriški pisatelj Theodore Dreiser, ki je kratko pred svojo smrtjo postal član komunistične stranke.

TRI ŽRTVE

TORNADA V TEXASU

LUBBOCK, Tex., 7. maja. — Tri osebe so bile ubite v močnem tornadu, ki je včeraj udaril malo texaško naselbino Sundown. Povzročena je bila tudi precejšnja materialna škoda.

35-letnica zakona

Danes obhajata Mr. in Mrs. Anton Golich, 19602 Shawnee Ave., 35. obletnico svojega zakonskega življenja. Sorodniki in prijatelji jim čestitajo ter želijo še mnogo let zdravja in zadovoljstva!

Seja direktorija

Jutri zvečer ob osmih se vrši redna mesečna seja direktorija Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Vsi direktorji so prošeni, da se gotovo udeležijo.

Kmečkim zadrugam obetajo bodočnost v vzhodni Evropi

LONDON, 5. maja — Na osnovi uradnih poročil iz raznih dežel vzhodne Evrope se da zaključiti, da bodo kmečke zadruge do leta 1955 popolnoma iztisnile staro gospodarstvo malih kmetij.

Novi bolgarski petletni načrt, ki je pravkar bil objavljen, predvideva, da bo 60 odstotkov vseh bolgarskih kmetov do leta 1953 pristopilo v kmečke zadruge farme. Izvedenci za zadeve vzhodne Evrope menijo, da je program kolektivizacije Bolgarije v glavnem isti kot se ga predvideva za vso vzhodno in južno-vzhodno Evropo.

Madžarski petletni načrt, katerega se bo začelo izvajati 1. januarja leta 1950 pravi, da je eden od ciljev, da "popolno socialno preoblikovanje madžarske vasi." To se bo doseglo z organiziranjem vzornih državnih farm in 500 postaj za traktorje. Postaje traktorjev so se do sedaj pokazale za najbolj uspešne na Poljskem, kjer jih nazivljejo "mašinski centri." Število teh postaj se je od leta 1947, ko je znašalo 405, zvišalo na 2,000 v minulemu letu, za tekoče pa je predvidevano, da bodo zvišane na 3,000.

Poleg mašinskih centrov bodo na Poljskem največ pospeševali kmečko zadrugništvo s tako zvano Kmečko samopomožno zvezo.

V Romuniji doslej še niso podvzeli ničesar za razvoj kmetijstva in kolektivizacije, toda na osnovi nedavne izjave Komunistične stranke se da zaključiti, da bodo v Romuniji bolj naglo kot pa v ostalih državah preuredili poljedelstvo na zadrugni osnovi.

Jugoslavija bo verjetno tekmovala s sosednimi državami pri ustanovitvi državnih kolektivnih farm in traktirnih postaj. Maršal Tito bo nedvomno storil vse, kar je mogoče, da bi ne ostali za drugimi državami, posebej ker je ena glavnih obtožb s strani Kominforme proti njej, da se v Jugoslaviji izvaja oportunistično poljedelsko politiko in prizanaša premožnim kmetom.

Sovjetska zveza je za vzgled ostalim socialističnim državam, ker naglo ustanavlja kolektivne farme na področjih, ki so pred vojno bila pod Poljsko, Češko-slovaško ali pa Baltičnimi državami.

Za zdravila

V našem uradu je izročila poznana Mrs. Mary Peterlin iz 15804 Huntmere Ave. \$25 za zdravila "streptomycin", katero vsoto so prispevali v spomin njenemu pokojnemu soprogu Louisu Peterlinu sledeči: Mr. in Mrs. Anton Peterlin, E. 141 St., \$5; Mr. in Mrs. Joseph Mervar, Huntmere Ave., \$5; Mr. John Močnik, \$5; in Mrs. Peterlin sama je prispevala \$10. Vsem najlepša hvala!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KONEC MRZLE VOJNE V BERLINU

Blokado Berlina je ameriški tisk na splošno obsojal kot nečloveško in celo agresivno fazo v "mrzli vojni". Sovjetske zveze, ki da je hotela spraviti zapadne sile iz treh sektorjev in sestradati Berlinčane. Protipoteza zapadnih sil je bila, da so blokirale sovjetsko okupacijsko zono Nemčije in začele oskrbovati svoje sektorje Berlina zračnim potom.

Sovjetsko stališče je bilo, da so zapadne sile radi svojega poskusa, da Berlinu vsilijo nemški denar, ki velja za zapadne zone, odgovorne za prometne omejitve, kakor to pravijo o "blokad" Berlina.

Na sovjetsko iniciativo bo blokada Berlina dvignjena že v tekočem tednu. Normalne prometne zveze bodo upostavljene med Berlinom, ki ga obkroža sovjetska okupacijska zona, in tremi zapadnimi okupacijskimi zonami Nemčije.

Od blokade Berlina niso imele koristi ne zapadne sile in ne Sovjetska zveza. Oskrbovanje Berlina je bilo uspešno; takoimenovani zračni most zapadnih sil je deloval učinkovito. Žal je stal milijone in milijone dolarjev, zahteval pa je tudi žrtve v življenjih ponesrečenih letalcev. Dan in noč so ameriška letala s trdovratno vztrajnostjo oskrbovala tri zapadne sektorje Berlina s premogom, hrano in drugimi nujnimi življenjskimi potrebščinami. Toda brezposelnost je v Berlinu stalno naraščala, ker tovarne niso imele sirovin in se je zaradi varčevanja zalog premoga v večini tovarn omejilo obratovanje.

Blokada Berlina bi se lahko nadaljevala v neskončnost. Amerika bi za voljo "političnega in moralnega" prestiža vztrajala tudi vnaprej pri vzdrževanju zračnega mosta, kljub milijonskim izdatkom. Nekdo je končno moral popustiti v tej nesmiselni berlinski "mrzli vojni." Popustila je Sovjetska zveza.

Pričakovati je bilo, da bo sovjetska ponudba za ukinitve blokade bila pozdravljena, če ne drugo kot razumen in v dobri volji podvzet korak za končanje položaja, ki ni imel nobenega smisla. Toda to se ni zgodilo. Očitno ameriški časopisi smatrajo ta korak le za eno "dobljeno bitko" v mrzli vojni s Sovjetsko zvezo. To se odraža v večini uvodnikov in komentarjev, v katerih se ukinitve blokade predstavlja za "poraz" sovetov in "veliko zmaga" zapadnih sil. Nekateri komentatorji gredo celo še bolj daleč; priporočajo, da bi novi cilj zapadnih sil moral biti, da se dvigne tako zvano "železno zaveso." Mnogi časopisi pa so kar naravnost izrazili svoje nezaupanje in škodoželjnost ter svarijo pred novim sovjetskim "trikom." "Cleveland News" je na primer objavil uvodnik, katerega naslov sam po sebi pove dovolj, namreč "Sovjetsko pomirjevanje pomeni, da morajo zavezniki biti "čuječi!"

Ko so se v Lake Successu, kjer zbirajo Združeni narodi, začele širiti prve govornice, da namerava Sovjetska zveza ponuditi ukinitve blokade Berlina v zameno za nov sestanek Sveta zunanjih ministrov štirih velikih sil, ki naj bi razmotrival o vseh vprašanjih tikajočih se Nemčije, je poročevalec revije "The Nation" Del Vayo zapisal, da je neki delegat hudomušno pripomnil: "To je strašno! Rusija nam je napovedala mir! Proučevati bomo morali Ustavno listino Združenih narodov, da pronajdemo, kako bi lahko ustavili to novo obliko agresije." V resnici so se najbolj vročeglavi nasprotniki Sovjetske zveze, ki vidijo edino rešitev v uničenju Rusije in "komunizma" z atomskimi bombami, resno ustrašili pomirjevalne poteze sovjetskih voditeljev.

Ukinitve blokade Berlina bodo vsi, ki so za mir in poravnava vseh nesoglasij med velikimi silami, pozdravili kot važen doprinos za popuščanje mednarodne napetosti. Trmasto vztrajanje v nesmiselnih mrzlih vojnah na raznih frontah sveta, nepopustljivost, nezaupanje, napadi, propaganda, sovražni izbruhi in grožnje ni pravila pot v stabilen mir, ki ga vsa ljudstva sveta tako goreče želijo.

Upajmo, da bo na prihodnjem sestanku Sveta zunanjih ministrov štirih velikih sil prišlo do novih sporazumov, ki bodo še bolj pojačali vero in zaupanje v mir. S sedanjim sporazumom glede Berlina je pokazana pravilna pot. Toda kakor mi z naše strani ne želimo, da bi pogoje stabilnega miru diktirala le izključno Sovjetska zveza, je objektivno pričakovati, da jih ne bodo diktirale niti zapadne sile. Preveč je na kocki, da bi se trmasto vztrajalo pri popolni kapitulaciji Sovjetske zveze samo zato, ker se nekaterim ne dopade ekonomski sistem, katerega so si poleg Sovjetske zveze osvojile še mnoge druge države. Dajmo enkrat spoznati, da je končno Sovjetska zveza tu s svojo komuni-

Kaj so pokazali dogodki v Indoneziji

Agencija Nova Kitajska prinaša članek Ca Pinga pod naslovom: "Nauk iz dogodkov v Indoneziji." V članku, ki so ga objavljali vsi glavni listi na osvobodnem ozemlju Kitajske, pravi med drugim:

Republika Indonezija, ki je bila ustanovljena pred dobrimi tremi leti, se je hitro zrušila pred splošno nizozemsko ofenzivo, ki se je začela lani v decembru. Narodno - osvobodilna borba indonezijskega ljudstva je tedaj stopila v novo fazo. V pichlih treh mesecih po novi nizozemski ofenzivi je gerilska vojna indonezijskega ljudstva prisilila 130.000 nizozemskih okupatorjev, da se umaknejo in branjijo iz izoliranih postojank. Narodno-osvobodilna borba Indoneziječev bo uspela le, ako bo imela dobro vodstvo.

Zgodovina indonezijske nacionalne borbe kaže, da ima indonezijski narod, ki je 350 let prenašal suženstvo in zatiranje tujih držav, čvrsto voljo, da se upre imperialistični agresiji in podjarmljenju. Toda nesreča za indonezijsko ljudstvo je bila, da je kljub temu, da je izkoristilo zmogovito končno drugo svetovno vojno in 17. avgusta 1945 razglasilo nacionalno neodvisnost, prevzela oblast v republiki Indoneziji indonezijska buržoazija. V skupini novih oblastnikov so bili vodilni elementi republike: fevdalna aristokracija, stari birokrati, ki so služili bivšim japonskim in nizozemskim režimom, kompradorska buržoazija in celo fašistični hlapi iz dobe japonske okupacije. Ko je ta aristokracija prišla na oblast, je obrnila ljudstvu hrbet, postavila se je na sovražno stališče in ga končno izdala. Vladajoči reakcionarni razredi republike so se bali protimperialistične sile ljudstva v lastni deželi in v vsem svetu.

Zato ne le da niso mogli podpreti velike stvarilne nacionalne osvoboditve, marveč niso mogli obvarovati niti svoje "republike", da bi je nizozemski napadalci ne uničili. Ti razredi stoji na enakem stališču, kakor razni Nehruji, Djinnahi, Songkrami in Singmanbreeji ter ostala strahopetna buržoazija Vzhoda. Ti razredi menijo, da se majhni narodi ne morejo osvoboditi, ne da bi se naslonili na imperializem, in da celo, če bi dosegli "neodvisnost", ne morejo živeti brez ameriške "pomoči".

Linggadjattski sporazum, sklenjen v novembru 1946 z anglo-ameriškim posredovanjem, in revnillski sporazum, sklenjen v januarju 1948 po ameriški intervenciji, sta bila sprejeta in podpisana zaradi tega kapitulantskega buržoaznega stališča. Pozneje je bil sklenjen sporazum Fox.

V času druge nizozemske ofenzive konec leta 1948 je prišlo v deželi Vzhoda — na Kitajskem — do dogodkov, ki so pretresli ves svet. Kitajsko ljudstvo je z brezprimerno revolucionarno silo premagalo močne notranje in zunanje sovražnike. Indonezijsko ljudstvo torej lahko črpa potrebne nauke ne le iz lastnih izkušenj, ampak tudi iz izkušenj Kitajske.

Izkušnje revolucionarne borbe kitajskega ljudstva nam nudijo tele važne osnovne naloge: 1. Nacionalna osvoboditev se lahko posreči samo, če se opira na pravilno vodstvo in enotnost revolucionarnega proletariata, če pritegne široke ljudske množice in če upošteva pravilno politično in vojaško linijo. Buržoazija, fevdalni razred in drobna buržoazija ne morejo voditi v tej stvari. Ti elementi lahko privedejo nacionalno borbo samo do poraza in kapitulacije.

2. Glavna oblika nacionalne borbe mora biti oborožena borba, to se pravi, ustvariti je treba revolucionarno vojsko s proletariatom na čelu in osvoboditi se je treba obliki borbe, ki ustreza razmerju sil med sovražnikom in nami samimi. Če je sovražnik zelo močan, je treba predvsem razviti ljudsko gerilsko borbo v podeželskih področjih. V razvoju ljudske borbe je treba upoštevati revolucionarno osnovo, da se zgradi revolucionarne sile, da se izsolajo kadri, uveljavijo administrativni ukrepi, razširijo revolucionarni vpliv in pripravi vse potrebno za zavzetje mest in pristanišč, ko dozorijo pogoji za to.

Te temeljne izkušnje, ki so vodile kitajsko ljudstvo v njegovih zmagah, lahko koristijo tudi Indoneziji in ostalim azijskim narodom.

Klavirni poraz buržoazne republike Indonezije in sijajna zmaga demokratične revolucije kitajskega naroda kažejo vsem narodom Azije dve različni poti. Prva pot je pot sprave in kapitulacije pred imperializmom, protiljudska pot, pot fevdalne zemljiške gospode, birokratov in birokratskih kapitalistov ter pot azijske izdaje. Ta pot vodi v nacionalni poraz in podjarmljenje.

Druga pot je pot odločne in dosledne borbe proti imperializmu, pot ljudsko-demokratične revolucije, pot, na kateri se delovno ljudstvo kot osnova pod vodstvom proletariata združi z nacionalno buržoazijo ter se bori proti imperializmu in fevdalizmu, to je pot enotnosti z ljudskimi množicami za mir in demokracijo na vsem svetu, za popolno odstranitev kolonialnega sistema podjarmljenja. Samo ta pot lahko privede do nacionalne osvoboditve in zmage.

Zgodovina agresije nizozemskega imperializma proti Indoneziji je tudi zgodovina oboroženega odpora indonezijskega ljudstva proti nizozemski agresiji. stično ideologijo, in s svojim socialističnim družabnim redom in da je nobena sila orožja ne more odpraviti, ne da bi pri tem ves svet ne bil pahnen v novo katastrofo. Z več iskrenostjo dobre volje in medsebojnega razumevanja se lahko izognemo posledicam, ki jih nekateri tako vneto želijo.

V tej borbi mora proletariata upostaviti enotno nacionalno fronto. Ta enotna fronta se mora opirati na množice delavcev, kmetov in ostalih delovnih ljudi. Revolucionarna zavest teh ljudi se mora najprej vzdrmiti.

Enotna fronta mora tudi odločiti o metodi in stopnji sodelovanja z buržoazijo v skladu s konkretnimi okoliščinami. Tisti del buržoazije, ki kapitulira pred sovražnikom, se mora odločno odstraniti. Tisti del nacionalne buržoazije, ki ima protimperialistične težnje, je treba pritegniti na podlagi določenega programa. Pri tem je treba uresničevati določeni sistem razkrinkavanja in si osvojiti druge oblike borbe proti omahljivemu, spravljivemu in dvoličnemu značaju buržoazije in proti njeni kršitvi programa, tako, da se široke ljudske množice osvobodijo negativnega vpliva buržoazije. Samo tako se lahko upostavi vodstvo proletariata in borbena enotna nacionalna fronta.

Razen enotne fronte v deželi mora nacionalna borba upostaviti tudi enotno fronto z mednarodnimi protimperialističnimi silami ljudske demokracije, s proletariatom raznih dežel ter z zatiranimi narodi vseh kolonij in polkolonij. Dovoljeno in potrebno je izkoristiti nasprotje med buržoazijo raznih dežel. Toda buržoazije katere koli dežele v nobenem primeru ne smemo smatrati za lojalnega zaveznika.

Lojalnega zaveznika na mednarodnem tlorišču lahko najdemo samo v Sovjetski zvezi in v revolucionarnem proletariatu raznih dežel.

3. Vlak je odbrzel dalje — nekaj potnikov je obkolilo skupino žena in občudovalo razkošna darila. Radovednežem so žene smehljaje pojasnjevale, da poklanjajo darila grškim otrokom žene mesta Ljubljane, one pa bodo kot zastopnice vseh 4. ljubljanskih rajonov darila v tem tednu, ki je posvečen solidarnosti z borbo grškega naroda, osebno izročile grškim otrokom in njihovim materam.

Otroško zavetišče, kjer začasno domujejo grški otroci, je od postaje oddaljeno kake pol ure. Žene si nalagajo darila. Naročja so že polna, na tleh pa je še vedno nekaj težkih paketov. V zadregi se razgledujejo okrog. Ne daleč od postaje je voznik, ki je nemara pripeljal potnike k vlaku, obračal na cesti svoj voz. Urno je skočila Marta iz Most k njemu — kakšna sreča! — voz pelje prav tja. "Seveda bom naložil — za grške otroke pa še posebno rad," pravi voznik. Hip za tem se že pomika težko naloženi voz, za njim pa pešajočice članice AFŽ iz Ljubljane, ki se vso pot pogovarjajo kako bodo razvrsile darila, da bodo razveselile grško deco, kako bodo presenetile malčke, njihove matere pa potolažile z iskreno besedo.

Voz z darili jim je za vogalom že izginil izpred oči. Stara ženica jim je povedala, da so že na mestu. To jim je potrdila tudi skupina otrok, ki je široko odprti oči še vedno strmela v smer, kjer je izginil voz z zapeljivimi darili. Na lepi, sončni jasi ob koncu vasi so zagledale visoko stavbo. Dalje ni bilo potrebno izpraševati. Veliko številni rjavih otroških trenirk, ki so se sušile v soncu, potrjuje, da domuje tu deca iz Grčije. Otroci, ki so se igrali na dvorišču, so zagledali pisano obloženo voz, takoj uganili, da bo to zanje, saj je iz rahlo zavitih paketov tu in tam pokukal konjček, avtomobilček in smuknila pisana žoga na svobodo. Učitelj in negovalka sta imela mnogo truda, da sta zadržala otroke, ki so z žarečimi pogledi božali darila. Ljubljanske žene so se hitro pomešale med nje, se igrale z njimi in plesale njihovo kolo. Pri družile so se tudi devetm materam grških otrok, se razgovarjale z njimi o borbosti in trpljenju junaškega naroda. Če jih vprašajo, kako so zadovoljne v Jugoslaviji, se nasmehnejo pohvalijo veliko skrb, ki jo ljudska oblast posveča njim in deci in solznih oči dodajo: "Težka usoda našega naroda in svojcev nas teži . . ."

Na izmučenem, blede obrazu pridri solza, ki jo skrijejo v črno ruto — in potem ne spraviš zlepa besede iz njih.

Toda nizozemski imperializem je zdaj mnogo šibkejši, kakor je bil pred desetimi leti, zavest in enotnost indonezijskega ljudstva pa sta zdaj mnogo močnejša in višja kakor sta bila pred desetimi leti. Če bodo delovni ljudje Indonezije združeni v

OBISKALE IN OBDARILE SMO BEGUNČKE IZ GRČIJE

V petek dopoldne je osebni vlak stal na postaji nekoliko dalje, kot navadno. Iz prtljajne vagona so razkladali težke pakete, ki so se grmadi pred postajo. Še nekaj otroških vozičkov — še pletena otroška kosara za dojenčka — in vlakovodja je dal znamenje za odhoda. Iz sosednjega vagona pa je izstopila skupina žena, ki so bile obložene z otroškimi darili: avtomobilčki, medvedki, punčke, avtomobilčki, aeroplani, mali vprežni vozički — zraven pa še toliko in toliko manjših paketov in paketkov. Nekdo je pri odprtem oknu zaklical ženam, ki so k skupnemu skladišču otroških igračk se in se prilagale nove pakete: — "Kdo bodo srečni obdarovanci?" "Grški otroci!" pojasnjuje v naglici članica AFŽ.

Vlak je odbrzel dalje — nekaj potnikov je obkolilo skupino žena in občudovalo razkošna darila. Radovednežem so žene smehljaje pojasnjevale, da poklanjajo darila grškim otrokom žene mesta Ljubljane, one pa bodo kot zastopnice vseh 4. ljubljanskih rajonov darila v tem tednu, ki je posvečen solidarnosti z borbo grškega naroda, osebno izročile grškim otrokom in njihovim materam.

Otroško zavetišče, kjer začasno domujejo grški otroci, je od postaje oddaljeno kake pol ure. Žene si nalagajo darila. Naročja so že polna, na tleh pa je še vedno nekaj težkih paketov. V zadregi se razgledujejo okrog. Ne daleč od postaje je voznik, ki je nemara pripeljal potnike k vlaku, obračal na cesti svoj voz. Urno je skočila Marta iz Most k njemu — kakšna sreča! — voz pelje prav tja. "Seveda bom naložil — za grške otroke pa še posebno rad," pravi voznik. Hip za tem se že pomika težko naloženi voz, za njim pa pešajočice članice AFŽ iz Ljubljane, ki se vso pot pogovarjajo kako bodo razvrsile darila, da bodo razveselile grško deco, kako bodo presenetile malčke, njihove matere pa potolažile z iskreno besedo.

Voz z darili jim je za vogalom že izginil izpred oči. Stara ženica jim je povedala, da so že na mestu. To jim je potrdila tudi skupina otrok, ki je široko odprti oči še vedno strmela v smer, kjer je izginil voz z zapeljivimi darili. Na lepi, sončni jasi ob koncu vasi so zagledale visoko stavbo. Dalje ni bilo potrebno izpraševati. Veliko številni rjavih otroških trenirk, ki so se sušile v soncu, potrjuje, da domuje tu deca iz Grčije. Otroci, ki so se igrali na dvorišču, so zagledali pisano obloženo voz, takoj uganili, da bo to zanje, saj je iz rahlo zavitih paketov tu in tam pokukal konjček, avtomobilček in smuknila pisana žoga na svobodo. Učitelj in negovalka sta imela mnogo truda, da sta zadržala otroke, ki so z žarečimi pogledi božali darila. Ljubljanske žene so se hitro pomešale med nje, se igrale z njimi in plesale njihovo kolo. Pri družile so se tudi devetm materam grških otrok, se razgovarjale z njimi o borbosti in trpljenju junaškega naroda. Če jih vprašajo, kako so zadovoljne v Jugoslaviji, se nasmehnejo pohvalijo veliko skrb, ki jo ljudska oblast posveča njim in deci in solznih oči dodajo: "Težka usoda našega naroda in svojcev nas teži . . ."

Na izmučenem, blede obrazu pridri solza, ki jo skrijejo v črno ruto — in potem ne spraviš zlepa besede iz njih.

Okviru pravilne revolucionarne linije in se opirali na svoje sile in če ne bodo gojili nobenih iluzij o imperializmu in njihovih hlapcih, je popolnoma mogoče, da bo 70 milijonov Indonezičev v narodno-osvobodilni borbi končno zmagalo.

OBISKALE IN OBDARILE SMO BEGUNČKE IZ GRČIJE

Članice AFŽ iz Ljubljane so med tem, ko so se otroci igrali na dvorišču, pripravile v jedilnici darila. Tudi košaro za dvo-mesečnega dojenčka, ki se je rodil že v Jugoslaviji, so na hitro pripravile v kompletno posteljico z novimi odejami in volančastimi zavesami. Na mizo starejših šoloobveznih otrok so pripravile poleg slaščic in igračk tudi darila, ki naj bi jim služila tudi že kot vzgojni in učni pripomočki: računal, slike, sestavljenke itd. Ostali dve mizi pa sta bili bogato naloženi z vsakovrstnimi punčkami, avtomobilčki in drugo pisano šaro.

Učitelj in njihova vzgojiteljica sta otroke pripeljala v jedilnico. Disciplinirano so se postavili vsak na svoj prostor. Za-

KOROŠKE VESTI

Naše žene se zavedajo važnosti organizirane borbe

V času, ko potekajo v Londonu pogajanja za sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo, ki so življenske važnosti, za vse koroške Slovence, so spregovorile tudi naše slovenske koroške profitašiske. Zbrale so se v Celovcu in zborovale v natlačeno polni Rothovi dvorani, kjer se je vršil I. Pokrajinski zbor Antifašistične fronte žena za Slovensko Koroško. Na ta zbor so prihitele zavedne koroške žene, prišle pa so tudi sestre iz Slovenije in Jugoslavije, ki so doživele ob vstopu v dvorano izraze prisrčne manifestacije in navdušenega vzklikanja. S to plimi občutki so naše koroške profitašiske poslušale pozdravni govor tovarišice Mare Rupe-ne — Osolnikove, ki je našim slovenskim ženam sporočila borbene pozdrave Glavnega odbora Antifašistične fronte žena Slovenije. Razpoloženje borbenih profitašistik so povzdignili pozdravni govori predstavnikov Zveze bivših partizanov Slovenske Koroške, Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško, Zveze demokratičnih žena Avstrije. Tov. Tončka Majcen, ki se je borila kakor partizanka na koroških tleh, je opozarjala na veliko nevarnost, ki jo predstavljajo izdajalski begunci, ki so prebežali na Koroško pred zmogovito Narodno - osvobodilno vojsko. Poročilo o delovanju organizacije Slovenskih profitašistik na Koroškem nas poučuje, da spajajo med najlepše uspehe številni dobro organizirani tečajji v raznih ženskih strokah. V novi Pokrajinski odbor Antifašistične fronte žena za Slovensko Koroško so bile izvoljene tiste tovarišice, ki so se najbolj izkazale v vztrajnem delu in odločni borbenosti. Slovenske žene bodo v bodoče posvečale posebno skrb vzgoji maldine, ki naj se razvija v naprednem duhu ter poglobljanju strokovne izobrazbe. Končno so se slovenske koroške žene izrekle za mir in so sporočile svoje pozdrave ter izraze predanosti maršalu Titu in Centralnemu odboru AFŽ Jugoslavije. Hkrati pa so izrekle tudi svojo zahtevo po takojšnjem javno-pravnem priznanju Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško. V resoluciji dr. Beberlju pa so poudarile svojo željo po priključitvi Slovenske Koroške k Jugoslaviji.

Mladina bo gradila nove kulturne domove

Slovenska koroška mladina se ni dala ugnati, ko je šlo za vprašanje obnove prosvetnega doma v Žitari vasi, ki so ga porušili nacisti. Nadaljevati hoče svoje delo s požrtvovalnim udarniškim delom. Popularizirati hoče kulturne domove in hkrati pritegniti čim več mladincev in mladink. Ne gre pa samo za prosvetni dom v Žitari vasi, ki ga hoče mladina dograditi, ampak tudi za povečanje že obstoječih domov ter zidavo novih domov kulture in prosvete tam, kjer si jih ljudstvo želi. Naša mladina na Slovenskem Koroškem se namreč dobro zaveda, da morejo postati novi domovi zbirališče vsakega našega delovnega človeka. Skupno tekmovanje pri delu, obnovi in gradnji domov kulture in prosvete bo prineslo nedvomno vse, kar se je pokazalo v Žitari vasi in kar se bo prav tako izkazalo tudi v vseh drugih podobnih primerih.

Po koroških vaseh

V Dobu smo imeli dobro obiskkan kmečko-gospodarski tečaj, kjer so nas predavatelji strokovnjaki seznanili z vsemi važnejšimi vprašanji naprednega kmetijstva. Kakor ostali tečajji te vrste, tako je pokazal tudi naš tečaj lep uspeh.

V Bilčovsu smo se zbrali na Informativnem sestanku. Spregovoril je tov. Prušnik Karel, ki nas je poučil glede stanja lon-donskih pogajanj in pozval k nadaljnji borbi za pravično in zadovoljivo rešitev vprašanja Slovenske Koroške.

V Radišah smo se razvedrili ob šaljivi igri, ki je nudila mnogo zabave, ter mnogo pridobili ob predavanjih, ki sta jih imela v okviru ljudske univerze tov. dr. Luka Sienčnik in dr. Petek mlajši.

V Velikovškem okraju smo imeli strokovne tečaje Kmečke zveze za Slovensko Koroško v Pribli vesi in v Železni kapli ter pri Burgerju v Šmartnem pri Velikovu. Tovariša Vernik in Pečnik Janko sta nam dala koristne nasvete, kako je treba delati v sadovnjaku, da bomo želi v sadjarstvu čim lepše uspehe.

V Št. Jakobu v Rožu sta se poročila tov. Simej Martinjak in tov. Micka Krajner iz Gorinčič. Ženitovanje je bilo v Narodnem domu, razpoloženje številnih navzočih domače in slovensko. Pevci so zapeli izbrane narodne in partizanske pesmi.

V Pliberku so zopet pripravili igro, to pot "Lepo Vido". Množice slovenskega ljudstva so popolnoma napolnile prostorno dvorano. Prijeto so presenetili igralci pa tudi šmihelski tamburaši. S priveditve smo poslali resolucijo tov. dr. Beberlju, v kateri mu izražamo iskreno zahvalo za njegov odločen nastop za

stopnica AFŽ organizacija iz rajona Most je otroke v imenu vseh ljubljanskih žena iskreno pozdravila in jim izročila darila. Medtem ko se je učitelj ljubljanskim ženam zahvaljeval za seestrinsko pozornost in bogata darila, se otroci niso mogli več vzdržati. Avtomobilček je bil že v žepu, žoga v rokah. Mali deček se je ljubljanskim ženam iskreno zahvalil za darila, potem pa so skupno zapeli grško himno.

Ta dan je ostalo izdatno kosilo na krožnikih mladine skoro nedotaknjeno. Tudi k popoldanskemu spanju jih je bilo težko pripraviti . . .

Tako so v "Tednu solidarnosti z borbo grškega naroda" slovenske žene pokazale svojo iskreno solidarnost z grškim narodom tudi v drugih domovih, kjer so začasno nastanjeni grški in makedonski begunci. V tem domu je 85 otrok, ki so večji del pripadniki makedonske manjšine iz Egejske Makedonije. Otroci so v najboljših rokah in se telesno in duševno dobro razvijajo. Starejši otroci nad sedem let stari imajo v domovih tudi svojo šolo, kjer jih poučujejo njihovi učitelji v materinščini.

KOROŠKE VESTI

Naše žene se zavedajo važnosti organizirane borbe

V času, ko potekajo v Londonu pogajanja za sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo, ki so življenske važnosti, za vse koroške Slovence, so spregovorile tudi naše slovenske koroške profitašiske. Zbrale so se v Celovcu in zborovale v natlačeno polni Rothovi dvorani, kjer se je vršil I. Pokrajinski zbor Antifašistične fronte žena za Slovensko Koroško. Na ta zbor so prihitele zavedne koroške žene, prišle pa so tudi sestre iz Slovenije in Jugoslavije, ki so doživele ob vstopu v dvorano izraze prisrčne manifestacije in navdušenega vzklikanja. S to plimi občutki so naše koroške profitašiske poslušale pozdravni govor tovarišice Mare Rupe-ne — Osolnikove, ki je našim slovenskim ženam sporočila borbene pozdrave Glavnega odbora Antifašistične fronte žena Slovenije. Razpoloženje borbenih profitašistik so povzdignili pozdravni govori predstavnikov Zveze bivših partizanov Slovenske Koroške, Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško, Zveze demokratičnih žena Avstrije. Tov. Tončka Majcen, ki se je borila kakor partizanka na koroških tleh, je opozarjala na veliko nevarnost, ki jo predstavljajo izdajalski begunci, ki so prebežali na Koroško pred zmogovito Narodno - osvobodilno vojsko. Poročilo o delovanju organizacije Slovenskih profitašistik na Koroškem nas poučuje, da spajajo med najlepše uspehe številni dobro organizirani tečajji v raznih ženskih strokah. V novi Pokrajinski odbor Antifašistične fronte žena za Slovensko Koroško so bile izvoljene tiste tovarišice, ki so se najbolj izkazale v vztrajnem delu in odločni borbenosti. Slovenske žene bodo v bodoče posvečale posebno skrb vzgoji maldine, ki naj se razvija v naprednem duhu ter poglobljanju strokovne izobrazbe. Končno so se slovenske koroške žene izrekle za mir in so sporočile svoje pozdrave ter izraze predanosti maršalu Titu in Centralnemu odboru AFŽ Jugoslavije. Hkrati pa so izrekle tudi svojo zahtevo po takojšnjem javno-pravnem priznanju Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško. V resoluciji dr. Beberlju pa so poudarile svojo željo po priključitvi Slovenske Koroške k Jugoslaviji.

Mladina bo gradila nove kulturne domove

Slovenska koroška mladina se ni dala ugnati, ko je šlo za vprašanje obnove prosvetnega doma v Žitari vasi, ki so ga porušili nacisti. Nadaljevati hoče svoje delo s požrtvovalnim udarniškim delom. Popularizirati hoče kulturne domove in hkrati pritegniti čim več mladincev in mladink. Ne gre pa samo za prosvetni dom v Žitari vasi, ki ga hoče mladina dograditi, ampak tudi za povečanje že obstoječih domov ter zidavo novih domov kulture in prosvete tam, kjer si jih ljudstvo želi. Naša mladina na Slovenskem Koroškem se namreč dobro zaveda, da morejo postati novi domovi zbirališče vsakega našega delovnega človeka. Skupno tekmovanje pri delu, obnovi in gradnji domov kulture in prosvete bo prineslo nedvomno vse, kar se je pokazalo v Žitari vasi in kar se bo prav tako izkazalo tudi v vseh drugih podobnih primerih.

V Bilčovsu smo se zbrali na Informativnem sestanku. Spregovoril je tov. Prušnik Karel, ki nas je poučil glede stanja lon-donskih pogajanj in pozval k nadaljnji borbi za pravično in zadovoljivo rešitev vprašanja Slovenske Koroške.

V Radišah smo se razvedrili ob šaljivi igri, ki je nudila mnogo zabave, ter mnogo pridobili ob predavanjih, ki sta jih imela v okviru ljudske univerze tov. dr. Luka Sienčnik in dr. Petek mlajši.

V Velikovškem okraju smo imeli strokovne tečaje Kmečke zveze za Slovensko Koroško v Pribli vesi in v Železni kapli ter pri Burgerju v Šmartnem pri Velikovu. Tovariša Vernik in Pečnik Janko sta nam dala koristne nasvete, kako je treba delati v sadovnjaku, da bomo želi v sadjarstvu čim lepše uspehe.

V Št. Jakobu v Rožu sta se poročila tov. Simej Martinjak in tov. Micka Krajner iz Gorinčič. Ženitovanje je bilo v Narodnem domu, razpoloženje številnih navzočih domače in slovensko. Pevci so zapeli izbrane narodne in partizanske pesmi.

V Pliberku so zopet pripravili igro, to pot "Lepo Vido". Množice slovenskega ljudstva so popolnoma napolnile prostorno dvorano. Prijeto so presenetili igralci pa tudi šmihelski tamburaši. S priveditve smo poslali resolucijo tov. dr. Beberlju, v kateri mu izražamo iskreno zahvalo za njegov odločen nastop za

Lavo Čermelj:

ANTARTIKA

“Na skrajnem spodnjem koncu našega planeta leži začarana celina kot bledolična spavačica princesa. Mračna in krasna spi v svojem ledenem oklepu, njeno belo valovito krilo se čarobno sveti od ametistov in smaragdov iz ledu, njene sanje so lesketajoči ledeni obroči okoli Sonca in Meseca, njena okolica pa ima vse pastelne odtenke: ble-
dordeče, zlate,

Taka je Antarktika, vabeča dežela, ovita v večno tajinstvenost. Ta celina v ledenem oklepu pokriva najmanj 15 milijonov kvadratnih kilometrov zemeljskega površja — skoraj toliko kakor Južna Amerika. Toda pretežni del njene notranjosti je manj znan kakor osvetljeni del Meseca: V sto letih, odkar so to deželo odkrili, je bilo na njenih obalah manj kot 600 ljudi. Kakor sirena vabi nemirno, doživeti željno človeštvo povojnega časa.”

Tako začena Richard E. Byrd svoje poročilo o veliki ekspediciji v Antarktiko v zimskih mesecih leta 1946—47.

Ledena princesa, Antarktika, je vabila in čakala rešitelja. Princev, ki so jo hoteli zbuditi iz spanja, ni manjkalo. Nič manj kakor dvanaest držav je ob koncu leta 1946 pripravljalo pohode v to deželo. Tofla ni bila le pota spavačice princese, ki je privabila toliko tekmecev, glavna vaba je bila bogata kraljevska dota, ki utegne biti skrita pod debelo ledeno skorjo.

Krono je odnesla ekspedicijska vojna mornarica Združenih držav Amerike pod vodstvom znamenitega polarnega raziskovalca R. Byrda, ki je štela štirinajst ladij in štiri tisoč mož. Razpolagala je z najjačimi ledolomilci, z orjaško nosilko za kopna letala, ki so bila opremljena s kolesi in smučmi ter so imela za vzletanje z ladje in z ledene plošče raketni pogon, s tenderji za vodna letala in celo s podmornico, ki pa se je kaj kmalu izkazala za neprimerno v boju z ledenimi gorami. Imela je tudi vijakarje (helikoptere), ki so kazali pot ledolomilcem skozi plavajoči led. Za pomikanje po kopni zemlji pa so rabili motorne sani in močne, tankom podobne traktorje na smučeh, poleg teh pa tudi izkušeno klasično prometno sredstvo polarnih dežel, sani s pasjo vprego.

Glavna naloga ekspedicijske bile mapiranje skoraj neznane celine kontinenta iz zraka. V ta namen naj bi rabil trimetrogon, ki se je za časa vojne tako dobro obnesel pri zračnem snemanju severne Afrike in zahodne Evrope. Kakor pravi že ime, gre za kombinacijo treh fotografirskih kamer, izmed katerih je pri snemanju ena usmerjena navpično proti zemlji, drugi dve pa desno in levo pod kotom 30 stopinj s horizontom. Četrta kamera fotografira časovne in druge registrirane priprave v samem letalu. Vse štiri kamere se sprožijo istočasno in avtomatsko. Število sprožitve se ravna po hitrosti in višini letala. Zato je še peta kamera, ki je

Prežihov Voranc

SKRIVNA BRALNICA

Poglavje iz romana “Pristran”

(Nadaljevanje)

Svinje pri jedi poslov niso nič motile in tudi Strahun se zanje ni zmenil. Mala južina se še ni končala in začela se je že večer-
ja. Bil je tisti čas, ko se je zvečer jedlo le enkrat vse skupaj, ker še ni bilo poljskega dela, kaj se daje mala južina še pri dnevu. K mizi je prisel del taj tu-
gospodar in še dva otroka, sin in hči, ki sta medtem prišla od nekod. Gospodinja je že prej na-
polnila veliko glinasto skledo z debelimi pesami, ki jih je nalo-
vila iz svinjskega kotla. Bili so

pove, je Byrd usmerjal letalo s pripravo, ki jo je izumil A. H. Bumstead. V bistvu je to sončna ura, le da se z njo ne določa po senci čas, temveč, ker je čas znan, nebesna smer. Za ugotovitve, kdaj so bili nad samim tečajem, je po Byrdovi izjavi tudi v času, ko razpolagamo s silno občutljivimi navigacijskimi pripomočki, še vedno najboljše pravilo, ki ga bodo razumeli bralci, katerim so znani osnovni pojmi astronomije: “Na tečaju sta višina in deklinacija Sonca enaki”.

Glede južnega magnetnega tečaja (po njegovem magnetizmu ga lahko imenujemo tudi magnetni severni tečaj) je ekspedicijska dognala, da ni samo ena določena točka, temveč veliko število točk na ovalni ploskvi kakih 2,500 kv. kilometrov, kjer kaže inklinacijska igla nap-
kjer kaže inklinacijska igla nap-
kjer kaže inklinacijska igla nap-

proti zemlji, in da se te točke stalno menjajo. Praktično lahko imamo matematično središče tega ovala za južni magnetni tečaj. Severni magnetni tečaj se je v zadnjih letih vidno premaknil, verjetno je bilo podobno tudi z južnim tečajem, toda ekspedicijska je imela premalo podatkov, da bi to točno ugotovila. Na karti je označen tudi južni geomagnetni tečaj. Ta je, kakor je razvidno, različen od južnega magnetnega. V tej točki je južni konec osi zemeljskega magnetnega polja, ki oklepa z zemeljsko osjo kot 12 stopinj.

Iz ogromnega nabranega materiala naj pokažemo bralcem samo sliko največjega ledenika, ki je še enkrat večji od največjega doslej znanega ledenika na svetu in ki je najmanj 130 kilometrov dolg ter pade od 5000 metrov visokega Mont Marckhama do Rossove ledene plošča-
di ob morski obali, tako da je dejansko ogromen ledeni vele-
tok.

Byrdova ekspedicijska je bila razdeljena na tri skupine. Prva, največja in pod vodstvom samega Byrda, si je utrla pot od Scottovega otoka skozi plavajo-
či led v Zaliv kitov, ki ga oklepa-
pata z zahodne strani Rossova in z vzhodne strani Prestrudova ledena ploščad. Tam so ne-
daleč od prejšnjih treh tabo-
rišč (iz leta 1929, 1934 in 1940—41) postavili novo, ki so ga prav tako krstili za Malo Ameriko. Rossova ledena ploščad meri kakih 400.000 kv. kilometrov in je po potresnih posku-
sih, ki so jih napravili, od 150 do 250 metrov debela, tako da tehta celotno nekaj bilijonov ton. Ta ogromna ploščad se pre-
mika dnevno za dober meter. Ker se obenem premika proti njej Prestrudova ploščad, bo Za-
liv kitov verjetno kaj kmalu iz-
ginil. Od te ploščadi pa se stalno odlamljajo ogromni kosi (ce-
lo do 200 kv. kilometrov), ki odplavajo kot ledene gore proti severu. Naloga osrednje sku-
pine je bila proučevati obalo v dolžini kakih 90 stopinj in no-
tranjost dežele do samega teča-
ja.

(Dolje prihodnjič)

KOROŠKE VESTI

(Nadaljevanje z 2. strani)

pravice slovenskega ljudstva na Koroškem.

V Pliberku smo pokopali 29-letnega Alfreda iz težko prizadete Plešivčnikove družine. Nesrečni starši so izgubili enega od sinov v vojni, drugi, inž. Erhard se je nedavno smrtno ponesrečil pri vožnji z motornim kolesom, sedaj je preminil za posledicami usodne prometne nesreče tudi tretji sin.

(SANS—Chicago)

Društveni koledar

MAJA

14. maja, sobota—Ples društva “Clev. Slovenci” št. 14 SDZ v SND
15. maja, nedelja — Ples Baraga Council št. 1317 COF v SND
20. maja, nedelja — Odprtja iz-
letniških prostorov SNPJ.

rokah. Najbolj se je pri pesi odlikoval pastir, ki je s tako vne-
mu zasajal svoje zobovje v pe-
so, da je vsakikrat odšlo z njim najmanj četrť sadeža. Edino go-
spodar je jedel z nožem, to se
pravi, da je položil sadež za mi-
zo in ga odrezoval kos za kosom ter ga počasi tlačil v usta. Po pesi je prinesla velika dekla na mizo “črno juho”, to je ve-
liko skledo prežgane juhe, v ka-
teri je bilo zameteno nekaj čr-
ne moke. Pastir Zelen lajbič je pravočasno razdelil med jedce žlice, ki so takoj začele ropota-
ti po skledi. Čeprav ta juha ni bila kaj prida za oči, je morala biti okusna, ker so se posli na koncu še z žlicami preganjali za ostanki.

21. maja, sobota—Ples društva “Napredni Slovenci” št. 5 SDZ v SND
22. maja, nedelja — Koncert zbora “Slavulj” v SND
28. maja, sobota — Ples dru-
štva “Sv. Katarine” št. 29 ZSZ v SND
29. maja, nedelja — 25-letnica Slov. nar. doma v auditoriju

JUNIJA

3. junija, petek — Ples podr. št. 25 SZZ (St. Vitus Cadets) v SND
4. junija, sobota — Ples 23rd Ward Democratic kluba v SND
5. junija, nedelja — Piknik Sloy. zadrzne zveze na SNPJ far-
mi.
5. junija, nedelja — Piknik dru-
štva “Soča” št. 26 SDZ na prostorih doma Zapadnih Slo-
vencev, 6818 Denison Ave.
11. junija, sobota — Ples dru-
štva “Svete Cecilije” SDZ v SND
12. junija, nedelja — Piknik društva “Comrades” št. 566 SNPJ na SNPJ farmi
18. junija, sobota—Ples Šports-
man kluba št. 1 SDZ v SND
19. junija, nedelja — Piknik društva Združeni bratje št. 26 SNPJ na SNPJ farmi.
26. junija, nedelja — Piknik društva “Cvetoči Noble” št. 450 SNPJ na Louis Zgoncovi farmi.
26. junija, nedelja — Piknik društva Vipavski raj št. 312 SNPJ na SNPJ farmi

JULIJA

3. julija, nedelja — Desetletnica SNPJ far-
me
4. julija, nedelja — Piknik Klu-
ba društev SDD, Recher Ave. na George Kaliopi farmi, Ed-
dy Rd.
4. julija, ponedeljek — Piknik društva “Loyalites” št. 590 SNPJ na SNPJ farmi
9. julija, sobota — Moonlight piknik krožka št. 1 Prog Slo-
venk na SNPJ farmi
10. julija, nedelja — Piknik društva Strugglers št. 614 SNPJ na SNPJ farmi
16. julija, sobota — Piknik društva Utopians št. 604 SNPJ na SNPJ farmi
17. julija, nedelja — Piknik Atletičnega kluba SNPJ na na SNPJ farmi
24. julija, nedelja — Piknik dru-
štva “Nanos” št. 264 SNPJ na prostorih doma Zapadnih Slo-
vencev, 6818 Denison Ave.
31. julija, nedelja — Piknik društva Svoboda št. 748 SNPJ na SNPJ farmi

AVGUSTA

7. avgusta, nedelja — Piknik Clev. federacije SNPJ na far-
mi SNPJ
7. avgusta, nedelja — Piknik po-
družnice št. 106 SANSa na prostorih SDD, Recher Ave.
14. avgusta, nedelja — Piknik

SEPTEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

26. junija, nedelja — Piknik ob 25-letnici društva Velebit št. 544 SNPJ na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 De-
nison Ave.

OKTOBRA

21. avgusta, nedelja — Piknik društva “V boj” št. 53 SNPJ na SNPJ farmi
28. avgusta, nedelja — Piknik pevskega zbora Slovan na SNPJ farmi
28. avgusta, nedelja — Piknik pevskega zbora “Slovan” na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

- društva Utopians št. 604 SNPJ na SNPJ farmi.
20. avgusta, sobota — Piknik društva Utopians št. 604 SNPJ na SNPJ farmi
21. avgusta, nedelja — Piknik društva “V boj” št. 53 SNPJ na SNPJ farmi
28. avgusta, nedelja — Piknik pevskega zbora Slovan na SNPJ farmi
28. avgusta, nedelja — Piknik pevskega zbora “Slovan” na SNPJ farmi
24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

- setletnica obstoja Slovenske-
ga doma na Holmes Ave.
- OKTOBRA
23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi
- NOVEMBRA
20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra, nedelja — Koncert pevskega zbora “Zvon” ob 35-letnici obstanke, v Slov. nar. domu na E. 80 St
29. oktobra, sobota—Halloween party društva Comrades št. 566 SNPJ na SNPJ farmi

NOVEMBRA

20. novembra, nedelja — Pred-
stava dram. zbora “Naša zvečda” v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

DECEMBRA

24. in 25. septembra — Tride-

OKTOBRA

23. oktobra,

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

TRETJA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Konj pod njim je bil izvrsten, temen rjavec z belimi nozdrvami. Njegovega prejšnjega gospodarja — kozaka iz ustoprškega okraja — je Koševoj pobil v naskoku. Konj je bil bojni plen, z njim si se lahko postavil: bil je nekaj vreden zastran rasti, ognjevitosti, hoje in vojaške strumnosti. Ampak sedlo pod Koševojem je bilo komajda vredno tega imena. Podsedlica oguljena in zakrpana, zadnja podprega iz irhovinastega jermena, stremen za vse nič ni bilo mogoče očistiti zastarele rje. Ravno tako preprosta brez vsakršnih polepšanj je bila tudi uzda. Nekaj je bilo treba ukreniti, da bi vsaj brzdo malo polišpal. Miška se je dolgo ubadal, preden je rešil to zadevo, konec koncev pa ga je razsvetlila zelo srečna domisljica. Zraven trgovske hiše, kar na sredi trga, je stala bela nikeljasta postelja, ki jo je bila štacunarjeva služkinja potegnila iz gorečega doma. Na vogalih postelje so se slepeče svetile bele kroglice in odbijale sonce. Treba bi jih bilo samo sneti ali odlomiti, potem pa obesiti k brzdici, pa bi uzda dobila že vse drugačno podobo. Miška je tako tudi napravil: odvil je s posteljnih vogalov na znotraj votle glaviče, jih s svilnatimi vrvcami pritrdil na brzdo, dve na obroča žval, dve od načelju, na vsako stran po eno, in kroglice so zasijale na glavi njegovega konja kakor belo opoldansko sonce. Lovile so sončne žarke in se bliskale, da je jemalo oči! Svetile so se tako, da je hodil konj proti soncu meže, se na gosto spotikal in negotovo prestavljal noge. Toda ne glede na to, da so konja svetlikače se kroglice slepile, ne oziraje se na to, da je konjske oči ščemela svetloba in so se mu solzile, Miška ni snel z uzde niti ene kroglice. Tedaj pa je že kmalu prišel čas, ko je bilo treba oditi iz na pol požganega, po izgoreli opoki in pepelu smrdečega trga Karginske.

Polk je moral iti proti Donu v smeri proti Vešenski. Zategadelj Mišku ni bilo posebno težavno, da si je izprosil pri poveljniku izvidnice prost dan, da bi pogledal k domačinom.

Načelnik mu ni le dovolil kratki dopust, ampak napravil še več:

— Oženjen? — je pobaral Miška.

— Ne.

Uncle Sam Says

Far too many of your dreams have a habit of vanishing into thin air. But that doesn't have to happen to you. You can hold onto your dreams and have them come true at just the right time to enjoy them most. The answer is—invest in U. S. Savings Bonds. They are a sure, safe investment, for your money grows and in ten years you get back \$4 for every \$3 you put down now. There are two automatic ways of getting onto safe financial ground and that is through the Payroll Savings Plan where you work, or if self-employed, the Bond-a-Month Plan where you bank.

U. S. Treasury Department

— Pod komolcem jo imaš, je li? —
— Kaj? . . . Kaj pa je to? — se je začudil Miška.
— No, na roke sta si s katero!
— A-a-a . . . Ne tako. Puncu imam med poštenimi dekleti.
— Pa uro z verižico imaš?
— Nimam tovariš.

— E, ti! — in poveljnik izvidnice — Stavropolčan, poprej ni žilj častnik s čezmerno odsluženim rokom, ki je sam nešteto krat hodil domov iz stare vojske na dopust, je izkušnje vedel, kako neprijetno je priti iz edinice golorok — je snel s svojih širokih prsi uro in neverjetno težko verižico in dejal: — Vrl vojščak si! Na, nosi jo domov, nasuj puncam peska v oči, mene pa se spomni, ko ga boš že pošteno imel pod kapo. Sam sem bil mlad in sem deklice noril, pri ženskah vasoval, vem . . . Verižica je iz novega ameriškega zlata. Če te bo kaj vprašal, mu tako tudi povej. Če pa bo kdo sitnari, tiščal in sničavil in baral, kje je žig — ga mahni naravnost po gobcu! Vtičljivi ljudje se dobe, ki jih je treba brez nadaljnega počiti po čeljustih. K meni je bil, onega, nekoč, ko sem bil v krčmi ali na nekem javnem prostoru, ali da kar naravnost povem, pri ženskah, priletel nekakšen peroprask iz kake štacune ali kandelije pa me je hotel pred vsemi spraviti v sramoto: "Razobesil si je verižico po trebuhu, kakor da bi bila iz suhega zlata . . . Ampak kje pa ima žig, če dovolite pogledati?" Jaz pa, hm, mu nisem pustil niti pisniti več: — "Žig? Tule je!" — in dobrodušni Miškov komandir je stisnil rjavkasto pest, veliko kakor otroška glava, in sunil z njo z divjo in strahotno silo.

Miška si je obesil uro, se ponoči ob svitu ognja obril, osedal konja in oddiral. Ob svitanju je prijahal v Tatarski.

Vas je bila še po starem: ravno tako je še dvigala proti sinjemu nebu opečnata cerkev na pritlikavem zvoničku zbledele ploščice križ, še zmeraj so kakor nekoč utesnjemale vaški trg mogočnjaške duhovske in trgovske hiše, še vedno je z istim domačim jezikom šepetal topol nad na pol razpadlo bajtico Koševojevih . . .

Presenečala je samo za vas neobičajna neznana omtvetlost, kakor s pajčevino zapredene ulice. Na cesti ni bilo žive duše. Bajto so imele trdno zapahnjene naoknice, po vratih so ponekod visele žajke, večina dur pa je bila na stečaj odprta. Kakor da bi bila kuga šla s črnimi stopinjami skozi vas, izpraznila domačije in poti in napnila obljubljena poslopja z osamelostjo in mrtvilom.

Miška je zavil na domače

Odbor društva sv. Ane št. 4 S. D. Z.

Odbor za leto 1949 je sledeči: Predsednica Julija Brezovar, 1173 E. 60 St.; podpredsednica Jennie Stanonik; tajnica Jennie Suvak, 1415 E. 51 St., EN 8104; blagajničarka Josephine Oragem - Ambrožič; zapisničarka Angela Virant; nadzornice: Mary Bradač, Rose L. Erste in Frances Okorn; rediteljica Mary Pristov.

Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu. Društveni zdravniki so vsi slovenski zdravniki.

dvorišče. Nikdo izmed svojecev mu ni prišel naproti. Vežna vrata so bila na stečaj odprta, pri pragu se je valjala razcefrana rdečearmejska ovijača, zmečkana, od krvi črna obeza, že razkrojena kosoške glave, pokrite z muhami, in perje. Očividno so rdečearmejci pred nekaj dnevi južinali v kajži; po tleh so ležale črepinje razbitih lončenih piskrkov, ogolodane kurje kosti, čiki, pohojeni konci časnikov . . . Miška je potlačil težak vzdih in stopil v izbo. Tam je bilo še vse kakor nekoč, samo ena loputa prikletja, kjer so ponavadi jeseni spravljali melone, je bila videti pridvignjena.

Miškova mati je imela navado, da je ondudaj pred deco skrivala posušene krlje.

Ko se je Miška domislil tega, je stopil k podnici. "Da me ni navsezadnje mama očekovala? Morebiti je tukaj kaj spravila?" — je pomislil. Potegnil je sabljo iz nožnice in jo skoncema zapil vanjo. Zaskripala je in se vdala. Iz kleti je zevalo po vlagi in gnolobi. Miška se je spustil na kolena. Oči se mu niso privadile še teme in dolgo niso ničesar zagledale, nazadnje pa so uzrle: na pogrnenem starinskem prtu je stal polič žganice, ponovica s plesnevelim cvrtjem, ležal je krajec kruha, ki so ga na pol snedle miši; skodelica, dobro pokrita z lesenim krožnikom . . . Starka je čakala sina. Čakala kakor najdražjega gosta! Mišku je srce zadrhtelo v ljubezni in radosti, ko je zlezel v podklet. Vseh teh stvari, ki so bile urejeno razpostavljene po starem, čistem prtu, so se pred nekaj dnevi dotaknile skrbeče materine roke! . . . Tamkaj je bila sijala tudi platnena torbica, obešana na gredo. Miška jo je hlastno snel in potegnil iz nje par svojega starrega, a čednega pokrpanega, opranega perila.

Mati je bila brčkone za Donom. "Ni si upala ostati, pa saj je tudi bolje tako, če ne, bi jo bili kozaki za trdno ubili. Še tako so jo prej kone zastran mene pestili kakor srenjsko . . ." — je pomislil, se malo pomudil in odšel. Odvezal je konja, ali k Melehovljim se ni drznil jezdit: njihova domačija je bila prav nad Donom in izza Dona bi

ODRASLA SLOVENSKA DRUŽINA
3 oseb želi dobiti v najem stanovanje s 4 sobami. Mirna, stanovna družina. Kdor ima za oddati, naj blagovoli sporoči naslov v urad "Enakopravnosti" 6231 St. Clair Ave., HE 5311.

BARTENDER
mlad, pošten, snažen in zanesljiv dobi dobro delo. Mora imeti nekaj izkušnje. Zahteva se priporočila. Naslov se naj pusti v uradu tega lista.

LEPA ZIDANA HIŠA
za eno družino, 8 sob, se prodaja uredite zapuščine. Nahaja se na 17618 Grovewood Ave. Cena \$15,000. Za podrobnosti se zglasite na
747 E. 185 ST.

FARMA 30 AKROV
samo 14 milj iz Euclid, O., blizu Chardona. Moderna hiša s 7 sobami in "cottage" na prostoru; 100 sadnih dreves in vinograd; 5 akrov obdelujoče zemlje, ostalo gozdno drevje. Farnska in zunanja poslopja so v izvrstnem stanju. Vzame se posestvo v zameno. Pokličite lastnika na
IV 7646

TEKOM ČASA,
ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St. vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. v.
Tel.: EN 5013

utegnil kak umetalen strelec pogoditi Miška s svinčeno nalepočeno uporniškimi kroglo. In Miška se je odločil, da bo zahal h Koršunovljim, ob somraku pa se je vrnil na trg in v varstvu teme zažgal Mohovno in druge trgovske in duhovske hiše.

Po zavrtehu je pridiral do obširnega Koršunovljega selišča, zajezdil skozi razpahnjeno lesno, privezal k ograjici konja in ravno že mislil stopiti v hišo, ko je na prag stopil ded Grišaka. Snežnobela glava se mu je tresla. Od starosti zmedele oči so mu brljavo žmerile. Neponošen siv kozaški suknjič z rdečimi pentljami na zaslepih zamaščene nega vratnika je bil skrbno zapet, mahedrasto prazne hlače pa so mu uhajale in ded jih je moral venomer pridrževati z roko.

— Dober dan, ded! — Miška je obstal pred vrati.

Ded Grišaka je molčal. V srepem pogledu sta se mu mešala jeza in gnus.

— Dober dan, pravim! — je Miška zvišal glas.

— Bog daj, — je po sili odvrnil starec.

Še nadalje je ogledoval Miška z nepotešljivo srdito pažnjo. Ta pa je stal z neprisiljeno sproženo nogo; švrkal je z bičem, se čemeril in stiskal dekliško nape-te ustnice.

— Zakaj pa nisi, ded Grigorij, bežal za Don?

— Odkod pa veš, kako mi je ime?

— Tukajšnji rojak sem, zato vem.

— Čigav bi neki bil?
— Koševoj.
— Akimkov sin? Tistega, ki

STREŽNICA
dobi delo v gostilni ob večerih.
7 ur vsak večer.
Za podrobnosti se vpraša na
747 E. 185 ST.

**AKO NAMERAVATE
PRODATI VAŠO HIŠO**
za eno ali dve družini, pokličite nas.
IVanhoe 7646
Realtor

**Pri nas radevolje
PRIPRAVIMO ZDRAVILA ZA
POŠILJKE V JUGOSLAVIJO**
Mandel Drug Co.
15702 WATERLOO RD.

**Christiana Lodge
. . . and Cottages**
Edwardsburg, Michigan

The Lodge has 30 rooms with connecting shower and toilet. There are 17 cottages each with private shower and toilet. Central dining room with American-European cooking. ALL SPORTS: Golf, dancing, tennis and shuffleboard, horseback riding, private beach, boating and fishing, indoor games. Cater to overnight guests.

Located in Christiana Lake in a grove of large trees, 100 acres of private playground on U. S. 112.

Write for folder
Christiana Lodge
DOMINIK KRASOVEC, Prop.
Phone: 9126 F 5
P. O. Edwardsburg, Mich.

V priporočilo

Za vljudno in točno postrežbo ter zmerne cene

OBIŠČITE

DAVID'S
na 934 E. 152 St.
GLenville 8287

kjer si boste lahko izbrali iz njih obširne zaloge zlatinino, stenske in zapesne ure, srebrnino, radio aparate in električne predmete.
VABIMO VAS, DA SI OGLEDATE NAŠO TRGOVINO IN SE SEZNANITE Z NAMI

je bil pri nas za dninarja?
— Ravno tistega.

— O, ti si torej, gospodek? Za Miška so te krstili pri svetem krstu? Pravi si mi! Ves si po očetu vrgel! Le-oni je menda za dobro rad s hudim plačeval, ti pa si nemara tudi te bire?

Koševoj je potegnil z roke rokavica in se še bolj namrgodil.

— Naj mi bo ime kakorkoli že in naj bi bil kdor si že bode, tebi nič mar. Zakaj, pravim, se nisi umaknil za Don?

— Nisem maral, zato tudi nisem šel. Kaj pa ti? Med antikristove hlapce si se zapisal? Rdečo zvezdo si na čapko prišil? To pomeni, da si ti, pasji sin, grdoba, zoper naše kozake? Zoper svoje vaščane?

Ded Grišaka je s klecajočimi koraki stopil izpred praga. Kakor je bilo videti, se je slabo hranil, odkar je bila vsa Koršunovlja družina zbežala čez Don. Domači so ga zapustili, za-

to je stal onemogel, starčevsko zanemarjen pred Miškom in ga začudeno in ježno ogledoval.

— Zoper, — je odgovoril Miška. — In kakor vse kaže, jim bomo kmalu dali po repu!

— Kaj pa je v svetem pismu rečeno? S kakšno mero boste merili, s tako vam bo tudi odmerjeno. Kaj pa to?

— Nič nikar mi, ded, glave ne beli s svetim pismom, nisem zato prišel semkaj. Pri tej priči se spravi iz hiše!

— Kako to misliš?

— Kar tako.

— Ampak kaj bi rad? . . .

— Čisto ni! Spravi se, pravim! . . .

— Iz svoje hiše ne pojdem. Vem, zakaj in po čemu . . . Ti si antikristov hlapec, njegovo znamenje imaš na čapki! Tako-le je bilo o vas rečeno pri pre-roku Jeremiju: "Jaz jih bom nahranil s pelinom in napojil z žolcem in od njih bo prišla oskruna čez vso zemljo." Vidiš,

res se je spolnilo, da se je dvignil sin nad očeta in brat nad brata . . .

— Le nikar me ne mešaj, ded! Zdaj ne gre za brata, tule je kaj preprosta računica: moj oče je pri vas noter do smrti garal in jaz sem pred vojno vašo pšenico mlatil, svoje mlado življenje tlačil z vašimi vrečami zrnja, zdaj pa je prišel čas, da se zbotamo. Poberi se iz hiše, pri tej priči jo bom zažgal! Ziveli ste po čednih domovih, poslej pa boste živeli tako, kakor smo živeli mi: v slamnatih kajžah. Ti gre v butico, stari!

(Dalje prihodnjič)

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

STOKER-HERCULES
Z NARAVNANO KONTROLO IN TERMOSTATOM, SE PRODA ZA \$85.
V prvovrstnem stanju.
Pokličite
PO 5738

NAZNANILO IN ZAHVALA

Vsem sorodnikom in prijateljem naznanjam, da je umrl moj ljubljani soprog

LOUIS PETERLIN

Zatisnil je svoje blage oči dne 24. marca 1949. Pogreb se je vršil dne 28. marca iz Joseph Želetovih prostorov v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave. ter od tam na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili v naročje materi zemlji k večnemu počitku. Blagopokojnik je bil rojen 21. junija 1884 leta v vasi Srnjak, fara Rob.

V dolžnost si štejem, da se tem potom iskreno zahvalim vsem sorodnikom in prijateljem, ki so položili tako krasne vence cvetja h krsti dragega pokojnika. Ta izraz vaše ljubezni napram njemu mi je bil v veliko tolažbo v dneh žalosti.

Dalje hvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duši pokojnika.

Srčna hvala onim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo za spremstvo pri pogrebu.

Najlepša hvala onim, ki so darovali za zdravila v pomoč bolnim v Sloveniji, mesto vencev.

Mojo zahvalo izrekam pogrebem, ki so nosili krsto.

Hvala čst. g. g. duhovnom pri cerkvi Marije Vnebovzete za tolažilne obiske v boleznih in za opravljene cerkvene pogrebne obrede.

Hvala vsem, ki so se prišli posloviti od pokojnika, ko je ležal na mrtvaškemu odru, ter vsem, ki so ga sprejeli na njegovi zadnji zemeljski poti na pokopališče.

Iskrena zahvala bodi izrečena vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so mi stali ob strani v času boleznih pokojnika, kakor tudi v težkih dneh britkosti. Hvala vsem, ki ste mi pomagali na en ali drugi način, me tolažili in mi lajšali bolešč. Hvala vsem, ki ste mi izrazili svoje sožalje pismeno.

Posebno zahvalo izrekam družini Joseph Zele in sinovi za vzorno voden pogreb in najboljšo vsestransko poslugo.

Končana je Tvoja zemeljska pot, ljubljani soprog. Odšel si tja, kjer ni solza in ne bolečin—tja, kjer vlada večni mir. Jaz se Te bom vedno spominjala z ljubeznijo v mojemu srcu dokler bo utripalo.

Spavaj mirno—snivaj sladko!

Žalujoča soproga **MARY PETERLIN**, rojena JELOVŠEK
v Sodražici na Dolenjskem,
v Canadi zapuška polbrata **ANTONA**,
v Clevelandu pa sestrično **ROSE CIMPERMAN**
in v stari domovini sina in več sorodnikov.

Cleveland, Ohio, dne 9. maja 1949